

Sygn. akt I CZ 124/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku B. P. i innych,
przy uczestnictwie B. S. i innych,
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 17 października 2012 r.,
zażalenia wnioskodawców B. P. i A. S.
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 16 maja 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 16 maja 2012 r., Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną tych wnioskodawców (B. P. i A. S.) w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia, którzy nie złożyli w przepisany terminie wniosku o doręczenie im orzeczenia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Zdaniem Sądu Okręgowego, brak takiego wniosku powoduje, że nie rozpoczął się wobec nich bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Wnioskodawcy: B. P. i A. S., wnieśli zażalenie na powyższe postanowienie. Zarzucając naruszenie art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c., art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 73 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., zażądali uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie był uzasadniony zarzut naruszenia art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. oraz art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, sędzia który brał udział w wydaniu zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia, nie jest wyłączony z mocy art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. ze składu orzekającego o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu jej niedopuszczalności (por. postanowienia: z dnia 22 kwietnia 2002 r., I PZ 21/02, OSNP 2004, nr 6, poz. 103, z dnia 24 lutego 2003 r., II UZ 117/02, OSNP-wkł. 2003, nr 16, poz. 8 oraz z dnia 20 maja 2005 r., III CZ 11/05, niepubl.). Zaskarżone postanowienie jest orzeczeniem formalnym, jak również przesłanką jego wydania była kwestia wyłącznie formalna związana z niezłożeniem przez część wnioskodawców wniosku o doręczenie wraz z uzasadnieniem postanowienia Sądu Okręgowego co do istoty sprawy.

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., który poprzez art. 13 § 2 k.p.c. ma zastosowanie także w postępowaniu nieprocesowym, skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Regulację zawartą w art. 398⁵ § 1 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że termin dwumiesięczny liczony jest od doręczenia orzeczenia dokonanego w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z wymaganiami przewidzianymi w art. 387 § 3 k.p.c. (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu

nieprocesowym). To z kolei oznacza, że tylko wtedy, gdy strona zażądała w terminie tygodniowym doręczenia jej orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić, że spełnione zostało wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Natomiast, gdy z takim żądaniem strona nie wystąpiła, bądź też, występując z nim, przekroczyła siedmiodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.), dwumiesięczny termin, przewidziany w art. 398⁵ k.p.c., w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi. Złożenie wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, zgodnie z art. 387 § 3 k.p.c., stanowi zatem bezwzględną przesłankę dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 listopada 1999 r., III CZ 140/99, niepubl.; z dnia 2 grudnia 1999 r., III CZ 142/99, niepubl.; z dnia 6 grudnia 1999 r., III CZ 145/99, niepubl.; z dnia 13 października 2005 r., I CZ 111/05, niepubl.; z dnia 16 grudnia 2005 r., II PZ 45/05, niepubl.; z dnia 29 września 2006 r., I CSK 304/06, niepubl.; z dnia 29 listopada 2006 r., II PZ 53/06, OSNAPUS 2008, nr 7- 8, poz. 107; z dnia 25 stycznia 2007 r., I UZ 43/06, niepubl.; z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, niepubl.; z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 89/07, niepubl.; z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 94/07, niepubl.; z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 33/08, niepubl.; z dnia 28 sierpnia 2008 r., I CSK 342/08, niepubl.; z dnia 13 stycznia 2009 r., I PZ 36/08, niepubl.; z dnia 16 czerwca 2009 r., V CZ 25/09, niepubl.; z dnia 28 czerwca 2010 r., I CSK 331/10, niepubl.; z dnia 30 czerwca 2010 r., V CZ 46/10, niepubl.; z dnia 2 lutego 2011 r., II UZ 45/10, niepubl. oraz z dnia 11 maja 2012 r., I PZ 1/12, niepubl.).

Skoro więc wnioskodawcy B. P. oraz A. S. nie złożyli wniosku o doręczenie im postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 10 stycznia 2012 r. z uzasadnieniem to nie mogli oni z pominięciem dokonania tej czynności procesowej wnieść skargi kasacyjnej. Jeżeli natomiast miało miejsce - podnoszone w zażaleniu - uchybienie w prawidłowym zawiadomieniu pełnomocnika tych wnioskodawców o terminie posiedzenia Sądu Okręgowego, po którym zapadło postanowienie tego Sądu zaskarżone skargą kasacyjną, to byłaby to okoliczność, która ewentualnie mogłaby uzasadniać wniosek o przywrócenie im terminu do dokonania spóźnionej

czynności procesowej w postaci złożenia wniosku o doręczenie im orzeczenia Sądu Okręgowego wraz z uzasadnieniem, nie usprawiedliwiła natomiast wniesienia przez nich skargi kasacyjnej z pominięciem żądania doręczenia im orzeczenia Sądu Okręgowego z uzasadnieniem.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 73 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wskazany art. 73 § 2 k.p.c. dotyczy współuczestnictwa jednolitego i stanowi, że czynności procesowe współuczestników działających są skuteczne wobec nie działających. W konsekwencji, współuczestnik jednolity, który w ustawowym terminie nie zażądał doręczenia wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, może wnieść skargę kasacyjną, jeśli wniosek taki złożył inny współuczestnik. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie wtedy od dnia doręczenia wyroku z uzasadnieniem współuczestnikowi, który o to wniósł (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1997 r., II CKN 31/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 116 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2011 r., II CZ 34/11, niepubl.). Zasada ta jednak dotyczy sytuacji, w której występuje możliwość zastosowania przepisów o współuczestnictwie jednolitym. Natomiast zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym stosowanie przepisów o procesie jest stosowaniem odpowiednim i musi respektować specyfikę tego postępowania. W szczególności, zasadnicza dla postępowania nieprocesowego kategoria „interesu prawnego”, jako podstawy uczestnictwa w tym postępowaniu, wyklucza stosowanie w nim przepisów o współuczestnictwie procesowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 czerwca 1965 r., II CZ 51/65, Lex nr 5818 oraz z dnia 9 grudnia 2011 r., III CZ 71/11, niepubl.). Z tej przyczyny, złożenie przez innego wnioskodawcę – B. A. P. - wniosku o doręczenie postanowienia Sądu Okręgowego z uzasadnieniem nie zwalniało z obowiązku złożenia takiego wniosku przez pozostałych wnioskodawców, jeżeli mieli oni także zamiar wnieść skargę kasacyjną.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.